

II

(Jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2005. március 16.)

Olaszország – Lazio Tartomány – által az üvegházhatást okozó gázok csökkentésére nyújtandó

(az értesítés a C(2005) 587. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/598/EK)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

(2) Olaszország 2003. július 23-án válaszolt.

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó Szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésére,

(3) Az ACEA SpA (továbbiakban „ACEA”), mint a támogatás címzettje, 2003. szeptember 8-án válaszolt. 2003. szeptember 15-én ezt a választ számos többi kérvénnyel együtt Olaszországba továbbították az észrevételek bemutatása céljából. A kérések a következőkre vonatkoztak:

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

— az ACEA és Electrabel között az AEP létrehozására irányuló első részvénytársaság egy példánya;

miután felkérte az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket az említett cikkeknek ⁽¹⁾ megfelelően, és tekintettel ezekre az észrevételekre,

— az ACEA tevékenységének az AEP-be való áthelyezésének feltételei, különösen ha a szóban forgó intézkedést figyelembe vették volna;

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) A Bizottság a 2003. május 13-i határozatával, ugyanazon a napon levélben értesítve erről Olaszországot, a tárgyban említett ügyről szóló, a 88. cikk (2) bekezdésén alapuló vizsgálati eljárásról határozott és felkérte Olaszországot valamint az érdekelt feleket észrevételeik ⁽²⁾ megtételére.

— az ACEA azon tevékenységei, melyeket a visszatérítés terhelt volna.

⁽¹⁾ HL C 188., 2003.8.8., 8. o.

⁽²⁾ Lásd az 1. pontot.

(4) Olaszország először 2004. március 18-án válaszolt, majd 2004. április 29-én.

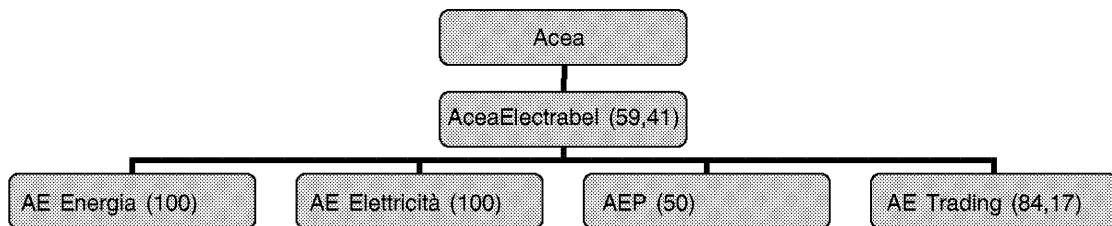
II. A TÁMOGATÁS LEÍRÁSA

- (5) A támogatás eredetileg két energiatakarékosági projektre vonatkozott: egy, a Lazio Tartomány által finanszírozott távfűtési hálózatra és egy széltermőre. Mindkét projektet kompatibilisnek ítélték, ám az első projekttel szemben az 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet szerint, a „Deggendorf” jogeset⁽³⁾ alapján eljárást kezdeményeztek. A projekt a Rómához közeli Torino Mezzocamino területének távfűtési hálózatára vonatkozik. A hálózatot egy részleges újrafelújítás és átalakítás alatt levő generátoregység látja el energiával, amely egy új negyed fűtését biztosítja majd. Két másik Róma melletti településrész – Torino Sud és Mostacciano – egy távfűtési hálózat révén már csatlakozott a központi ellátóegységhez. Az új projekttel bővül a hálózat, melynek vezetői 14 km hosszúak lesznek.
- (6) Ennek a projektnek a beruházási költsége 9 500 000 euro. Az összeg a hőszolgáltató rendszerrel kapcsolatos beruházási költségekre korlátozódik, kivéve az erősített turbinát. A támogatás költsége 3 800 000 euro.

- (7) Az intézkedés jogalapja a Lazio Tartományi Kormány 1999. augusztus 6-i 4556. sz. rendelete, amellyel a „carbon tax” által finanszírozott projekteket kiválogatták. Az intézkedés finanszírozása pontosan az 1998. december 23-án elfogadott pénzügyi törvény (448/98 törvény) 8. cikke által bevezetett „carbon tax”-ból történik. A környezetvédelmi miniszter 2000. július 20-i, 337. számú rendeletével hagyta jóvá az adók révén befolyt összegeknek a tartomány által történő felhasználásának feltételeit és módját.

III. A TÁMOGATÁS CÍMZETTJEI

- (8) A támogatás címzettje az ACEA, a római önkormányzat korábbi vállalata volt. Számos más vállalat, köztük az Electrabel bevonásával zajló átszervezést követően a címzett jelenleg egy másik vállalat, az Acea Electrabel Produzione (AEP). Az AEP-t 50 %-ig az Electrabel Italia és 50 %-ban az AceaElectrabel ellenőrzi. Az első 100 %-ig a belga Electrabel ellenőrzése alatt áll. A másodikat 40,59 %-ban az Electrabel Italia és 59,41 %-ban az ACEA ellenőrzi.

Megjegyzés: az ACEA csoport grafikonja; a zárójelben szereplő számok az ellenőrző ellenőrzési fokát jelzik; a többi a belga Electrabel csoport olasz leányvállalatát, az Electrabel Italia-t illeti.

IV. A 88. CIKK (2) BEKEZDÉSÉBEN MEGHATÁROZOTT ELJÁRÁS INDOKLÁSA

- (9) A Bizottság megállapította⁽⁴⁾, hogy a szóban forgó projekt megfelel a környezetvédelmi előírások rendelkezéseinek. A Bizottság mindazonáltal kétségét fejezte ki és a vizsgálati eljárás megindításáról határozott, mivel megállapította, hogy a „Deggendorf” esetben a bíróság által kihirdetett elveket és feltételeket alkalmazni kell.

- (10) Kiderült, hogy a kedvezményezett ACEA egyike azoknak az úgynevezett „municipalizált” (helyi közigazgatási szervek kezelésébe vett közszolgáltatást végző vállalatok) energetikai vállalatoknak, amelyek az olasz államtól pénzügyi mentesség és kedvezményes hitel formájában a közszolgáltatást ellátó vállalatok számára főleg közpénzekből nyújtott támogatásról szóló, 2002. június 5-i 2003/193/EK bizottsági határozatban⁽⁵⁾ vizsgált támogatási rendszerből részesültek. Jóllehet ez a határozat csak magára a támogatási rendszerre vonatkozik, és nem terjed ki az egyes kedvezményezettek helyzetére, de legalábbis e rendszerek egyike minden, bizonyos feltételeknek megfelelő vállalat számára elérhető volt, és akkor az ACEA megfelelt ezeknek a feltételeknek.

⁽³⁾ Az Európai Bíróság 1997. május 15-i ítélete a C-355/95 P ügyben (Textilwerke Deggendorf GmbH kontra Az Európai Közösségek Bírósága és a Német Szövetségi Köztársaság), Ajánl. 1997, I-2549. o.

⁽⁴⁾ Az N 90/2002 támogatásra vonatkozó 2003.5.13-i C(2003) 1468, eljárást megindító, végleges határozat 3.4. pontja.

⁽⁵⁾ HL L 77., 2003.3.24., 21. o.

- (11) A Bizottság 2003/193/EK határozatában kijelentette, hogy az így létrehozott be nem jelentett rendszerek nem kompatibilisek és nem legitimek és a 3. cikkben felszólította az olasz államot, hogy a fent említett rendszerek keretében esetlegesen kifizetett összegeket követelje vissza. Az ACEA ezt a döntést megtámadta és az elsőfokú bíróság⁽⁶⁾ elé vitte, és ezzel kapcsolatban ismertette, hogy kedvezményezettként részesült a kérdéses rendszerből. Az ACEA pénzügyi beszámolói egyértelműen jelzik a visszatérítés kockázatát, mint ahogy például a 2004. szeptemberi féléves beszámoló⁽⁷⁾.
- (12) A Bizottság olasz hatóságoknak küldött, a szóban forgó összegek visszatérítésére vonatkozó kötelezettségüket illető két jelentését követően az olasz hatóságok tájékoztatták a Bizottságot, hogy több mint két évvel a 2003/193/EK határozat elfogadása után a visszatérítési kötelezettséghez szükséges adminisztrációs eljárások elfogadásával és életbe léptetésével kívánnak a kötelezettségnek eleget tenni. Többek között nem tisztázták, hogy visszatérítették-e már azokat az összegeket, melyekből az ACEA részesült. A fent nevezett információk alapján meg kellene állapítani, hogy az ACEA kapott és még nem térített vissza a 2003/193/EK határozat tárgyát képező, összegegyeztetetlennek minősített rendszerekből származó támogatásokból.
- (13) A Bizottság ezért azt a következtetést vonta le, hogy nem tudja az ACEA által már igénybevett és a még visszatérítendő támogatás összegét meghatározni.
- (14) A Bizottság másrészt arra a következtetésre jutott, hogy nem tudja értékelni a „rég” és az „új” támogatás kumulatív hatását, és annak a közös piacra kifejtett valószínűleg torzító befolyását.
- (15) Olaszország vitatja, hogy itt támogatásról lenne szó, mivel egy helyi projektet érint és annak kereskedelemre gyakorolt hatása nincs; ezen kívül mivel a fűtéssel nem lehet kereskedni és nem lehet más energiaforrásokat helyettesítőnek tekinteni, a versenyképesség ez által nem sérülne.
- (16) Olaszország ezen kívül a 19–23. pontban felsorolt indoklással vitatja a Deggendorf jogeset alkalmazását.
- (17) Olaszország fenntartja, hogy a vizsgált támogatásnál nem alkalmazható a Deggendorf jogeset, mivel más esetről van szó. A vizsgálat tárgyát képező támogatás regionális (a támogatást nyújtó hatóság a Lazio Tartomány), míg a „municipalizáltaknak” nyújtott támogatás nemzeti támogatás volt.
- (18) Olaszország állítja, hogy nem rendelkezik a címzett teljes azonosításával. A Deggendorf jogesetet csak egyedi esetekben alkalmaznák és nem támogatási rendszerekre.
- (19) Olaszország fenntartja, hogy a Deggendorf jogesetet csakis végleges döntéseknél kellene alkalmazni, míg a Bizottság döntése nem az, hiszen az ellen fellebbezést nyújtottak be. Olaszország kijelenti, hogy a Bizottság nem gyakorolhat ilyen nyomást a tagállamokra, míg a Szerződésben rendelkezésre álló összes eszközt ki nem merítették.
- (20) Olaszország fenntartja, hogy a Bizottság túlzott mértékben hivatkozik a Deggendorf jogesetre és megállapítja, hogy ennek egyik lehetséges következménye a tagállamok részéről a bejelentések megszüntetése lehet.
- (21) Végül a vizsgált projekt két másik szempontjára is felhívja a figyelmet, melyek következtében nem kellene alkalmazni a Deggendorf jogesetet: a) az energia-megtakarítási projekt célkitűzései megegyeznek a bizottsági és közösségi politikákkal; b) az ACEA-t hátrányosan érintené a többi municipalizált céggel szemben és a Bizottság egyetlen tárgyban gyakorolna nyomást illegitim eszközökkel.
- (22) Olaszország válaszol a Bizottság kérdéseire a 25–27. pontokban mutatja be észrevételeit.
- (23) A kezdetekkor kötött részvénymegállapodás megmutatja, hogy az AEP az ACEA és az Electrabel részéről kettős ellenőrzés alatt áll.

V. OLASZORSZÁG ÉS A HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

1.1. Olaszország észrevételei

- (15) Az olasz hatóságok érveit a 16–27. pontok tartalmazzák.
- (16) Olaszország felvetette a kedvezményezettek azonosításának kérdését, mely megváltozott a Bizottság eljárás megindításáról döntő határozatának következtében. Olaszország még azt is megjegyzendőnek véli, hogy a támogatás címzettje már eleve ezen időpont előtt megváltozott. Olaszország mindazonáltal elismeri, hogy a Bizottságot nem tájékoztatta az eljárás megindításáról szóló határozatot megelőzően. A címzett megváltozásának lehetséges következménye, hogy a Deggendorf jogesetet nem lehetne alkalmazni és a jelen eljárásnak így nem lenne tárgya.

⁽⁶⁾ T-297/02 sz. ügy (HL C 289., 2002.11.23., 37. o.).

⁽⁷⁾ Elérhető az ACEA internetes honlapján: www.aceaspa.it

(26) A vegyesvállalati megállapodásban nem számolnak a vizsgálat tárgyát képező projekttel, sem a visszatérítés kérdésével.

(27) Az ACEA különböző tevékenységeket folytat és nem lehet meghatározni, hogy ezek közül melyiket érinti a támogatás visszatérítése.

1.2. Harmadik felek észrevételei

(28) Az ACEA a támogatás címzettjeként számos megfigyelést tett, melyek legnagyobbbrészt egyeznek az Olaszország által bemutatottakkal. Hozzátesz azonban még három, a Deggendorf jogeset kizárólagosabb alkalmazására vonatkozó észrevételt.

(29) Az ACEA első további érve az, hogy ebben az esetben a Deggendorf jogesettől eltérően nincsenek a visszatérítést szükségessé tevő súlyos és sürgősséget igénylő elemek, illetve a támogatásra vonatkozó határozat elfogadása óta nem telt el sok idő.

(30) Az ACEA második érve azt a tényt emeli ki ismételtelen a Deggendorf jogesettől való különbözőséget hangsúlyozva, hogy az ACEA-t a nem terheli semmi felelősség, vagy nem tanúsít visszatérítést ellenző magatartást; ellenkezőleg, az ACEA készen áll a visszafizetésre és világosan jelzi, hogy a késedelemért nem okolható.

(31) A harmadik kiegészítő érvel az ACEA sérelmezi, hogy a Bizottság nem alkalmazza következetesen a Deggendorf jogesetet. Az ACEA emlékeztet a francia gyártóvállalatról (továbbiakban „SFP”) szóló 1998/466/EK bizottsági határozatra⁽⁸⁾, amelyben arra a címzetre vonatkozóan a Deggendorf jogeset alkalmazása nélkül korábban negatív döntés született.

VI. ÉRTÉKELÉS

(32) A tényállás értékelésekor mindenképp vizsgálják, hogy az adott intézkedés támogatásnak minősül-e, illetve hogy a Szerződés normája szerint kompatibilisnek tekinthető-e.

(33) Másodsorban meg el kell végezni a címzett azonosítását és értékelni a Deggendorf jogeset alkalmazhatóságát.

1.1. A támogatás léte

(34) Számos Olaszország és az ACEA által tett észrevétel arra a tényre irányul, hogy a Bizottság a projektet támogatásnak minősíti.

(35) A projektet a regionális önkormányzat egyenlegéből származó erőforrásokból finanszírozzák illetve, pontosabban az 1999. évi pénzügyi törvény által bevezetett „carbon tax”-ból befolyó összegekből. A támogatás létének első feltétele teljesül.

(36) Az intézkedés szelektív, mivel egyetlen vállalkozást részesít előnyben, kezdetben az ACEA-t és most az AEP-t. A támogatás létének második feltétele teljesül.

(37) Ami a kereskedelemre gyakorolt hatást illeti, az eljárást megindító határozat a 3.1. pontban a következőképpen szól: „A hő nem lehet kereskedelem tárgya, helyettesíthet azonban egyéb primer és szekunder energiaterméket, mely önmagában lehet kereskedelem tárgya”.

(38) Ezt a Bizottság más határozatai is alátámasztják, például Olaszország, Piemonte Tartomány esetében a káros kibocsátások csökkentésének támogatása (N614/02⁽⁹⁾), amely kimondja, hogy egy távfűtési projekt „lehetővé teszi a családok számára a hő más primer és szekunder energiaforrásokkal, petróleummal vagy árammal történő helyettesítését, melyek a tagállamok között kereskedelem tárgyát képezik”.

(39) A távfűtés célja az egyedi fűtések helyettesítése egy egész lakónegyed egyes lakásaiban. Más szavakkal a távfűtés hőkazánja által biztosított fűtéssel helyettesítik a néha más olyan energiaforrásokkal működtetett kis kazánokat, mint a petróleum, a gáz vagy az áram. A petróleum, a gáz és az áram kereskedelmi terméknek minősül a tagállamok között. Itt mutatkozik a helyettesítés hatása és emiatt a vizsgált projekt befolyással van a kereskedelemre. Mindenesetre legyen az az ACEA vagy az Electabel, olyan ágazatokban – különösen az energia és áramtermelésben – tevékenykedő cégekről van szó, melyekben a közösségen belüli kereskedelem létezik. A támogatás létének harmadik feltétele teljesül.

⁽⁸⁾ 1998. január 21-i határozat (HL L 205., 1998.7.22., 68. o.).

⁽⁹⁾ HL C 6., 2004.1.10., 21. o.

- (40) Végezetül az intézkedés versenytorzító hatása, mivel egy olyan vállalatot részesít előnyben, melynek helyzete ezáltal erősödik a globális energiapiacra, előidézve ezáltal a piaci feltételek megváltozását. Az intézkedés kereskedelmre gyakorolt hatása és a verseny torzítása ezáltal megerősíthető és összeegyeztethető a Bizottság más esetekben levont következtetéseivel⁽¹⁰⁾.
- (41) Így a támogatás létének összes, mind a négy feltétele teljesül. A Bizottság megerősíti, hogy a vizsgált projekt támogatásnak minősül.
- (42) Ami a vizsgálat tárgyát képező támogatás a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott támogatási rendszereknek való megfelelést illeti, a Bizottság elismeri, hogy a projekt megfelel a környezetvédelmi célkitűzéseknek. Másodsorban mérlegeli, hogy a kérdéses intézkedés bekerülhet-e a környezetvédelmi iránymutatás rendelkezési alá. A Bizottság különös figyelmet szentel a (30. és a 37.) pontnak.
- (43) Az iránymutatás 30. pontja kimondja, hogy „a 6. pont szerint megvalósuló energiatakarékos beruházások egyenlőnek tekinthetők a környezetvédelemmel kapcsolatos beruházásokkal. Alapvető célt szolgálnak a közösség környezetvédelmi célkitűzéseinek elérésében. Ezek a beruházások ezért a jogosult költségek 40 %-áig részesülhetnek beruházási támogatásban”.
- (44) A vizsgált projekt keretei közt csak a fűtéselosztási hálózatról és a hozzátartozó kiegészítőkből álló távfűtési beruházás jogosult a támogatásra. Lazio regionális hatóságai a Bizottság rendelkezésére bocsátották azt a műszaki és gazdasági dokumentációt, mely igazolja, hogy a tervezett távfűtési hálózat hatékony módon, a jelenlegi – beruházás előtti – helyzethez *ceteris paribus* viszonyítva komoly előrelépést jelentene az energiamegtakarítás terén. Ezért az iránymutatás 30. pontja érvényes.
- (45) Az iránymutatás 37. pontja kimondja, hogy „a jogosult költségek szigorúan a környezetvédelem célkitűzéseinek megvalósulásához szükséges kiegészítő (költségeken felüli) beruházások költségeire korlátozottak”.
- (46) A referencia-beruházás nullával egyenlő, mivel annak alternatívája a lakások egyedi fűtéséből áll. Ezen kívül a hálózat kibővítésének költségeinél sincs megtakarítás. Ezért a Bizottság a beruházás teljes költségét jogosultnak tekinti. A megítelt támogatás megfelel a maximális 40 %-os bruttó támogatási intenzitásnak.
- (47) A jogosult beruházási költség és a támogatási intenzitás tekintetében a távfűtési projekt maga megfelel az iránymutatás 30. és 37. pontjainak.

1.2. A támogatás összeegyeztethetősége

- (48) A Bizottság ennek az elemzésnek az alapján a projektet önmagában tekintve összeegyeztethetőnek nyilváníthatná az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályokkal. Ennek a döntésnek a meghozatalához a Bizottság kellő egyensúlyt alakított ki a környezetvédelmi szempontok és a versenypolitika szempontjai között. Ahogy azt a környezetvédelmi iránymutatás 4. pontja pontosan leírja „[1] a környezeti szükségletek hosszú távú figyelembevételének szükségessége okán mindenesetre nem kell minden egyes támogatást jóváhagyni”.
- (49) Olaszország álláspontjának elfogadása, mely szerint a Bizottságnak a környezetvédelmi célkitűzések érvényesítése miatt jóvá kellett volna hagynia a projektet, annak figyelmen kívül hagyását jelentené, hogy ami a versenyre vonatkozó szabályok esetén a legfontosabb, az a célok elérésének módja. A konszolidált jogeset szerint az állami támogatás bejelentését illető módra vonatkozó szabályok előkészítésénél a Bizottság jelzi a tagállamoknak, miként érik el a környezetvédelmi célokat a versenyre gyakorolt minimális hatás mellett. A támogatás környezetvédelmi célkitűzése – akármi is legyen az – nem indokolja az általános szabályok és az állami támogatások útján megvalósuló intézkedések alapelvi alól való mentességet.

1.3. A címzett személye

- (50) A tényállás vizsgálatakor meg kell határozni a támogatás címzettjének személyazonosságát.
- (51) Az olasz észrevételek jó része⁽¹¹⁾ a címzett személyének megváltozására vonatkozik, továbbá a vállalat egy olyan ágának áthelyezését szabályozó feltételekre, mely a projekt kivitelezésében részt vesz, illetve az ACEA és Electrabel közötti kezdeti részvény-megállapodásra.
- (52) A Bizottságot nem tájékoztatták arról a tényről, hogy a támogatás címzettje az eljárás megindításáról szóló döntés születését megelőzően AEP-re változott. Az olasz hatóságok ezt a tényt csak ezzel az eljárással kapcsolatosan közölték.

⁽¹⁰⁾ A megújuló energiák terjesztéséről szóló, a Bizottság által 2003. március 19-én jóváhagyott N 707/2002 Hollandia-MEP támogatásban szerepel, hogy a támogatási rendszer csak a megújuló elektromos áramot előállítókat, illetve az elektromos áramot kogeneráció útján nyerő és az így előállított elektromos energiát a hálózatba visszavezető előállítókat kívánja előnyben részesíteni. Ezen elektromosáram-előállítók kiválasztott csoportjának juttatott pénzügyi segítségnyújtás erősítette volna pozíciójukat a globális árampiacon a piaci feltételek ezáltal potenciális megváltozását eredményezve. Az érintett vállalkozók ilyen formájú megerősödését a többi, a Közösségen belül velük versenyző vállalkozással összehasonlítva a Közösség tagállamai közötti kereskedelmet veszélyeztető cselekedetnek kell tekinteni.

⁽¹¹⁾ Lásd a 16. pontot és a 25–27. pontokat.

- (53) Amint arra már a fentiekben, a címzett leírását tartalmazó részben utalás történt, az AEP nem ugyanaz, mint az ACEA. Egy másik vállalkozásról van szó, melyet az ACEA és az Electrabel ellenőriz. Mindazonáltal a Bizottság az állami támogatások anyagának értékeléséhez a cégek megkülönböztetésének tisztán formális elemeiből kell kiindulnia. Amint azt nemrég az elsőfokú bíróság is, az Európai Unió Bírósága és saját maga birtokában lévő számos jogtényére alapozva megerősítette ⁽¹²⁾.
- (54) „A megerősített jogtények alapján meg kell jegyezni, hogy amennyiben külön jogi egység vagy jogi személyek gazdasági egységet alkotnak, akkor azt a versenyre vonatkozó közösségi szabályozás alkalmazásakor egy vállalatként kell kezelni (lásd ehhez a ponthoz a 170/83 esetet Hydrotherm [1984] ECR 2999, (11) bekezdés és az analóg T-234/95 esetet DSG kontra Bizottság [2000] ECR II-2603, (124) bekezdés). Az állami támogatás tárgyában az egyetlen gazdasági egység létének kérdése azzal a kérdéssel kapcsolatban merül fel először, hogy van-e támogatás által kedvezményezett fél (ebben a kérdésben lásd a 323/82 esetet Intermills kontra Bizottság [1984] ECR 3809, (11) és (12) bekezdés). Ezzel kapcsolatosan szilárd vélemény, hogy a Bizottság meglehetősen diszkréciót tanúsít annak meghatározásában, hogy a csoportot alkotó cégek a tárgyban szereplő állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásakor egy gazdasági egységnek tekintendők-e, vagy pedig jogilag és pénzügyileg is függetlennek (ezzel kapcsolatosan lásd az egyesített T-371/94 és T-394/94 British Airways és társai kontra Bizottság ügyeket [1998] ECR II-2405, (313) és (314) bekezdés illetve hasonlóan a DSG kontra Bizottság ügy (124) bekezdését).”
- (55) A Bizottságnak meg kell határozni, hogy az ACEA csoport részét képező ACEA és egy másik vállalat egy gazdasági egységnek tekinthető-e. Az AEP helyzetének elemzése megerősíti ezt a körülményt.
- (56) Az ACEA elismeri az Electrabellel közös irányító szerepét az AEP-ben. Ezt egyik válaszában külön meg is erősíti ⁽¹³⁾. Ezt alátámasztja az ACEA pénzügyi beszámolója is, mely az AEP-t a konszolidált vállalatok közé sorolja be. Az a tény pedig, hogy az AEP felett az ACEA közösen gyakorolja az ellenőrzést az Electrabellel és nem egyedül, nem releváns.
- (57) Az AEP-t említik az ACEA mérlegbeszámolójában: a beszámoló 2004 első felére vonatkozó részében a 35. oldalon szerepel, hogy „a 127/91 törvényi rendelet 37. cikkében szereplő lehetőség alapján azok a következő vállalatok szerepelnek a konszolidációban, amelyeknél a csoportot vezető a többi taggal együtt a köztük létrejött megállapodás alapján gyakorolja az irányítást”. A listán szerepel az AEP is.
- (58) Az ACEA és az Electrabel közötti, az ACEA vállalat egy részének az AEP-be való átviteléről szóló első részvény-megállapodás egyáltalán nem hivatkozik a projektre. Az viszont világos, hogy az AEP örökölte a projektet és az ACEA csoporton belüli átszervezés következményeként a támogatás kívánt címzettjévé vált, és néhány, korábban az ACEA által folytatott tevékenységet végez. Ezenkívül a vállalat egy részének az AEP-be (akkor még Gen.Co) való átviteléről szóló megállapodás 4. cikke jelzi, hogy a vállalatrészt érintő bármely vita kimarad a megállapodásból és az átvitt rész semmilyen esetlegesen felmerülő vitás ügy tárgya nem lehet, még akkor sem, ha az 2002. december 1-je (a megállapodás hatályba lépésének időpontja) után merült fel, de a tények, melyeken az ügy alapul, ezen időpont előttről származnak.
- (59) Két fél között létrejött megállapodás nem mentesíthet a jogtalan és összeegyeztethetetlen támogatás visszafizetésének kötelezettsége alól. Ha egy ilyen megállapodást el lehetne fogadni, az a vállalatok részéről a jogtalan és összeegyeztethetetlen támogatás-visszafizetés kötelezettségének szisztematikus megkerülését jelenthetné. Ezen kívül meg kell jegyezni, hogy a megállapodás hatályba lépésének pillanatában a döntést már elfogadták és az ACEA azt már azelőtt megtámadta. Az ACEA-val szemben támasztott kötelezettségek tehát nyilvánvalóak voltak, így aztán nem lehet nem kizárni a támogatások visszatérítésének kötelezettsége alól való kibúvás szándékát.
- (60) Az ACEA-t és az AEP-t tehát egy gazdasági alanyként kell tekinteni és a belső átszervezés ellenére az ACEA-t magába foglaló csoportot kell a támogatás kedvezményezettjének tekinteni. Egy más megközelítés lehetővé tenné a szabályok megkerülését az állami támogatások tárgyában.

1.4. A Deggendorf jogeset

- (61) Több mint két évvel a 2003/193/EK határozatot követően Olaszország – messze a jogtalan és összeegyeztethetetlen támogatás visszavételétől –, még mindig nem határozta meg a municipalizáltak által visszatérítendő összegeket. 2003, azaz az eljárás megindítása óta tehát a helyzet változatlan. Hozzá kell tenni, a Bizottság úgy döntött, hogy feljelentést tesz az Európai Bíróságon, mivel Olaszország nem tartotta be a 2003/193/EK határozatot ⁽¹⁴⁾. A legutóbbi fejlemények szerint 2004-re a közösségi szintű törvénybe foglalnak egy, a Parlament által még nem jóváhagyott, olyan szabályozást, melyben szerepelnek a visszatérítés fő irányvonalai és amely szerint a helyi önkormányzatnak meg kell neveznie a lehetséges kedvezményezetteket, illetve a címzetteknek maguknak kell nyilatkozniuk a felvett támogatás összegéről.

⁽¹²⁾ 2004. október 14-i elsőfokú bírósági ítélet, T-137/02 sz. ügy (Pollmeier Malchow GmbH & Co./Commissione).

⁽¹³⁾ 2004.4.29-i olasz jegyzet.

⁽¹⁴⁾ A 2005.1.20-i C(2005) 41 határozat, (fellebbezést még nem nyújtottak be), lásd a 2005.1.20-i IP/05/76 sajtóközleményt.

- (62) A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy ugyanarról a helyzetről van szó, amely az eljárás megindításakor volt. A Bizottság megerősíti, hogy még mindig nem tudja pontosan meghatározni a támogatás pontos összegét, amelyből az ACEA a támogatást megelőzően részesült. Sem az olasz kormány, sem az ACEA nem szolgáltak olyan tényezőkkel, melyek az ACEA esetében bizonyítják, hogy az összegegyeztetetlenné tekintett rendszerből adódó előnyöket nem szabad a támogatás részének vagy a jelenlegi támogatás részének vagy a kedvezményezett speciális igényei miatt kompatibilisnek tekinteni. Ellenkezőleg, a méretük és az ACEA által a támogatás megítélésének idején különböző piacokon folytatott, többek között energia és elektromos áram előállítását és elosztását magába foglaló tevékenységeinek természete miatt, az ACEA-nak nyújtott előnyöket a közösségi kereskedelemre hatással bíróknak és versenytorzítóknak kell tekinteni. Ezen kívül az előnyök jelentősek, mivel azok három évig a jogi személyek jövedelemadója (IRPEG) összegének felelnek meg. Tehát az AEP-t magába foglaló ACEA csoport még mindig jogtalan és összegegyeztetetlen támogatást vesz igénybe, melyeket vissza kell téríteni, és ami által még mindig fennáll a versenytorzító hatás.
- (63) Ezen körülmények között az ACEA-nak juttatott két támogatás és azok közös piacon kifejtett torzító hatása, még ha az első támogatás összegét nem is határozták meg, a bejelentett támogatást összegegyeztetetlenné teszik a közös piaccal.
- 1.5. A Deggendorf jogeset jelenlegi tényállásra való alkalmazása**
- (64) Olaszország és az ACEA számos érvet sorakoztattak fel a Deggendorf jogeset ezen tényálláshoz történő alkalmazására.
- (65) Emlékeztetünk arra, hogy az Európai Bíróság által feldolgozott jogeset ⁽¹⁵⁾ kimondja, hogy a Bizottságnak a támogatás összegegyeztetettségének vizsgálatkor tekintettel kell lennie az összes tárgyhoz illő elemre, különös tekintettel az új támogatás kumulatív és a vissza nem térített összegegyeztetetlenné minősített támogatás hatására. Ez a jogeset lehetőséget biztosít arra, hogy a jogosan megítélt támogatás folyósítását felfüggeszessék, míg az előző jogtalan és összegegyeztetetlen támogatás visszaterítése meg nem történt.
- (66) Ismét meg kell említeni a kedvezményezettek kilétét, amint arra már az 51–60. pontok is kitérnek. A Bizottság a felsorolt érvek alapján azt állítja, hogy az AEP az ACEA csoport részét képezi és a jelenlegi tényállást tekintve a kedvezményezett ugyanaz.
- (67) Az a tény irreleváns, hogy ebben az esetben regionális támogatásról van szó, illetve a municipalizáltaknak szánt támogatás nemzeti támogatás ⁽¹⁶⁾. A Bizottság számára minden támogatás nemzetinek minősül, amint azt az a tény is bizonyítja, hogy a nemzeti hatóságok a közösségi intézmények közvetítői. Igazolja ezt, hogy az intézkedést Olaszország bejelentette és az EK szerződés 87. és 88. cikke értelmében a határozat címzettje Olaszország. Az érintett erőforrások ezen felül nemzeti, legyenek azok a központi kormány vagy a regionális önkormányzat által folyósítottak. Ezért ezt az érvelést vissza kell utasítani.
- (68) A Deggendorf jogeset minden olyan esetben alkalmazható, amelyben a támogatás címzettje a Bizottság határozata szerint nem térítette vissza a támogatást, függetlenül attól, hogy egyedi támogatásról, vagy támogatási rendszerről van-e szó ⁽¹⁷⁾. A Bizottság állítja, hogy az ACEA a municipalizáltaknak nyújtott támogatás címzettjei közt szerepelt, mivel a támogatásnak legalább egy részét minden olyan vállalkozás megkapta, mely ebbe a kategóriába tartozik, így az ACEA is.
- (69) Ezen kívül az eljárás folyamán az ACEA harmadik félként tett megállapításokat is közölt a támogatás összegegyeztetetősége mellett szóló érvanyagba. A Bizottság határozatában kijelentette, hogy ezek a be nem jelentett támogatási rendszerek összegegyeztetetlenné és jogtalanok, és felszólította az olasz államot a fenti rendszerrel kapcsolatos esetlegesen kifizetett összegek visszavételére ⁽¹⁸⁾. Az ACEA ezt a határozatot a Bíróságon első fokon ⁽¹⁹⁾ megtámadta, ismertetve, hogy a kérdéses rendszerből támogatásban részesült. A korábbiakban már említettek szerint sem az olasz kormány, sem az ACEA nem szolgáltattak olyan különleges érvet, mely alapján az adott esetben megakadályozni vagy csökkenteni lehetne fennálló visszatérítést.
- (70) Az ACEA pénzügyi beszámolója hivatkozik a Bizottság határozatára és azokra a kockázatokra, melyek abból következően a csoportot érinthetik. A támogatás valószínű összegének meghatározásánál hozzáteszi, hogy Olaszországnak az ACEA-tól kellene visszavennie, legalábbis az 1998, 1999 éveket illetően, mivel 1997-ben az ACEA veszteséget jelentett (tehát nem volt a csökkentett adózás kedvezményezettje). Az ACEA megnevezi a valószínű összegeket 1998-ra (28 millió euro) és 1999-re (290 millió euro a vállalat karcsúsítását illető néhány rendkívüli intézkedés következtében).

⁽¹⁵⁾ Lásd 3. pont.

⁽¹⁶⁾ Lásd 19. pont.

⁽¹⁷⁾ Lásd 20. pont.

⁽¹⁸⁾ A Bizottság határozatának 3. cikke értelmében Olaszországnak gondoskodnia kell a jogtalanul kifizetett támogatások kedvezményezettjeitől való visszatérítéshez szükséges összes intézkedés meghozataláról.

⁽¹⁹⁾ Lásd 6. pont.

- (71) Ellentétben azzal az állítással, mely szerint a Deggendorf jogesetet csak a végleges Bizottsági döntés esetén lehetne alkalmazni (például, amikor azt az Európai Bíróság ítélettel véglegesíti)⁽²⁰⁾, a Bizottság emlékeztet arra, hogy döntései azonnali hatállyal érvényesnek tekintendők, ahogy azt Olaszország egyébként elismeri⁽²¹⁾. Ez összhangban van az EK-Szerződés 242. cikkével is, mely szerint a fellebbezéseknek nincs felfüggesztő hatásuk. Meg kell említeni továbbá, hogy a vizsgálat tárgyát képező ügyben nem kértek átmeneti intézkedéseket.
- (72) Olaszország fenntartja, hogy a Deggendorf jogeset alkalmazása kivételes eljárásmodot jelent, melyhez csak rendkívüli esetekben kellene folyamodni. A Bizottság ezzel a véleménnyel ellentétben úgy ítéli meg, hogy éppen az állami támogatások hatékony ellenőrzése adna lehetőséget a Deggendorf jogeset folyamatos és azonnali, a támogatási rendszer hatékonysága érdekében történő alkalmazására, melynek célja az összes, kedvezményezett számára rendelkezésre álló állami támogatás figyelembevétele, csökkentve ezáltal a versenyképesség torzítását, illetve biztosítva döntéseinek hatékony alkalmazását.
- (73) A Bizottság – ellentétben Olaszország állításával, amely szerint a Deggendorf jogeset alkalmazása a tagállamok részéről a bejelentések számának csökkenését vonná maga után⁽²²⁾ – azt veszi figyelembe, hogy a bejelentés nem fakultatív, hanem a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének értelmében kötelező. A nem bejelentett támogatások jogtalanok (azzá válnak) akkor is, ha kompatibilisek lehetnek.
- (74) Ami Olaszország állítását illeti, mely szerint a Bizottság különösen erős nyomást gyakorol⁽²³⁾, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a vizsgálat tárgyát képező ügyben csupán a jelenleg érvényes joggyakorlatot alkalmazza. Az ACEA-t csak annyiban érinti a büntetés, amennyiben egy másik támogatásnak a címzettje.
- (75) Ezután nyilvánvaló lenne, hogy az ACEA-t nem büntették meg túlzott mértékben. A Bizottság számos projektet hagyott jóvá a Piemonte Tartományban (a 38. pontban hivatkozott N 614/02 támogatásra vonatkozó határozat). A jóváhagyott projektek közül kettőt a Torinó által municipalizált AEM-nek és a Settimo Torinese által municipalizált ASM-nek kellett végrehajtani. Az AEM esetében értékelték, hogy alkalmazzák-e a Deggendorf jogesetet. Nemleges döntés született a *de minimis* szabály figyelembevétele miatt, mivelhogy a kérdéses összeg 17 240 euro volt. A helyi hatóságok azután elhatározták annak ellenőrzését, hogy nincs-e a három éves időszakra olyan *de minimis* elv alapján folyósított támogatás, melyek kumulált értéke összesen túllépi a 100 000 eurót. Ebben az esetben lettek volna olyan támogatások, melyeket nem fizettek volna ki éppen a Deggendorf jogeset alkalmazása kapcsán.
- (76) Az ASM esetében az N 614/02 számú támogatásra vonatkozó (korábban a 38. és 75. pontokban idézett) határozat a következőképpen szól:
- „A Deggendorf jogesetben⁽²⁴⁾ történt jogalkalmazásra figyelemmel az olasz hatóságok annak ellenőrzése mellett határoztak, hogy a l’Azienda sviluppo multiservizi SpA és más kedvezményezettek valóban igénybe vették-e az említett támogatásokat, és ha igen, nem járulnak-e hozzá a tárgyat képező állami támogatás folyósításához, mielőtt a korábban kapott, összegegyeztetetlenek és jogtalanok minősített támogatásokat a fenti döntésnek megfelelően vissza nem fizették”.
- (77) Végül az a tény, hogy az ACEA különböző tevékenységeket folytat és hogy nem áll módjában meghatározni, melyekre vonatkozik a támogatás visszatérítése⁽²⁵⁾, a tényállásra nincs befolyással. Túl könnyű lenne egy vállalat számára a visszatérítésre vonatkozó döntést oly módon kikerülni, hogy egyszerűen nem lehetne tisztázni, mely vállalati tevékenységet vagy vállalati részleget érinti a visszatérítés.
- (78) Ehelyett lehet azzal érvelni, hogy mivel a támogatás jogtalanok és összegegyeztetetlenek minősített része pénzügyi intézkedésre vonatkozott, az ACEA vállalat összes területe a kedvezményezettek között szerepelt a múltat illetően. A pénzügyi támogatást, mivel funkcionális támogatásról van szó, nem lehet csak úgy a vállalat valamelyik tevékenységére visszavezetni. A jogtalan és összegegyeztetetlen támogatás így az ACEA összes gazdasági tevékenységére vonatkozott, beleértve a később az AEP-be áthelyezett vállalatrészt is. Ebből következően ennek a vissza nem térített támogatásnak egy része akár az AEP-hez is tartozhat.

1.6. A harmadik felek észrevételeiről

- (79) Az ACEA által állítottakkal ellentétben⁽²⁶⁾ gyakorlatilag hosszú idő telt el, mióta a visszatérítésre vonatkozó döntés megszületett, anélkül, hogy az olasz hatóságok valóban aktívan közreműködtek volna a támogatás visszaszerzésében. 2005. január végén Olaszország még nem hagyta jóvá a visszatérítésre vonatkozó eljárásokat. A 659/1999/EK rendelet⁽²⁷⁾ 14. cikkének (3) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy a visszatérítést késedelem nélkül végre kell hajtani. Amint az már a fentiekben is szerepel, eddig semmiféle visszatérítési eljárást nem indítottak, sőt, még magukat az eljárásokat sem határozták meg világosan.
- (80) Az ACEA jóakarata⁽²⁸⁾ sem változtat *de facto* a helyzeten, mely még mindig a vissza nem fizetett támogatásról szól. Ez az ügy – a jogtalanok nyilvánított támogatás visszatérítése – ténykérdés, amelyben nem játszik szerepet a felek hozzáállása. Ezenkívül az ACEA a jóakarata általános kinyilvánítása mellett fel tudta volna gyorsítani a visszatérítést, jelezve például az érintett összegeket, illetve mindenek előtt egy tartalékoszagnak zárolt bankszámlán való lekötésével.

⁽²⁰⁾ Lásd 21. pont.

⁽²¹⁾ 2003.7.23-án kelt olasz levél 6. o.

⁽²²⁾ Lásd 22. pont.

⁽²³⁾ Lásd 23. pont.

⁽²⁴⁾ Lásd a 3. pontot.

⁽²⁵⁾ Lásd a 27. pontot.

⁽²⁶⁾ Lásd a 29. pontot.

⁽²⁷⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽²⁸⁾ Lásd a 30. pontot.

- (81) Végül, ami a Bizottság által állított összefüggéstelenséget illeti a Deggendorf jogeset alkalmazására vonatkozóan, melyre az 1998/466/EK határozat ⁽²⁹⁾ szolgálna például, meg kell említeni, hogy ez a határozat ⁽³⁰⁾ egy korábbi negatív döntés tárgyát képező támogatás visszafizetésével kapcsolatos francia kötelezettségen alapul, melynek okán a Deggendorf jogesetet nem lehetett alkalmazni. Az 1998/466/EK határozat azt is kikötötte, hogy semmilyen további támogatás nem folyósítható, kivéve a rendkívüli körülmények közöttieket. 2002-ben a Bizottság a francia hatóságok új beavatkozásáról hozott határozatot az SFP javára azzal a kitéttel, hogy az nem képezheti támogatás tárgyát. Következésképpen nem volt indokolt a Deggendorf jogeset alkalmazása.

VII. KÖVETKEZTETÉSEK

- (82) A fent említett megfontolások alapján a Bizottság úgy határozott, hogy az AEP vállalatnak a Róma melletti távfűtési projektekre odaitélt 3,8 millió eurós támogatás önmagában tekintve a Szerződésnek megfelelő.
- (83) Mindazonáltal, alkalmazva a Deggendorf jogesetet, a támogatás AEP részére történő kifizetését mindaddig felfüggesztik, amíg Olaszország nem bizonyítja, hogy a 2003/193/EK határozat tárgyát képező esetben jogtalanok és összeegyeztethetetlenek minősített támogatást az ACEA visszafizette,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT

1. cikk

(1) Az Olaszország által a Lazio Tartományi Kormány 1999. augusztus 6-i 4556. sz. rendelete alapján az AEP vállalat számára távfűtési projektekre nyújtani kívánt támogatás összeegyeztethető a közös piaccal.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő támogatást nem lehet folyósítani, amíg Olaszország nem bizonyítja, hogy a 2003/193/EK határozat tárgyát képező esetben jogtalanok és összeegyeztethetetlenek minősített támogatást az ACEA kamatokkal együtt visszafizette.

2. cikk

Olaszország ennek a határozatnak a kézhezvételétől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a megfelelés érdekében tett lépésekről.

3. cikk

Ennek a határozatnak Olaszország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2005. március 16-án

A Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

⁽²⁹⁾ Lásd a 31. pontot.

⁽³⁰⁾ Lásd különösen a bevezetés harmadik bekezdését.